

פאר מקדושים

פנינים נדירים מספרים עתיקי יומין

פרשת קדושים תשפ"ד

קדושים תהיו (יט ב)

כתב השל"ה הקדוש, אני בבחורתי למדתי תורה אצל הרב הגדול הגאון המופלג החסיד רבי שלמה [הנקרא מהרש"ל השני], וכשנפטרתי ממנו לילך לנשואין שלי אמרתי לו רבי ברכני, וצוה עלי מה לעשות ואמר לי בזה הלשון: קדש עצמך בשני ענינים אלו בקדושת מאכל ובקדושת עו', והווי זהיר במאוד להרחיק אלף אמה ממה שנוגע לאיסור, ותתקדש במאד בקדושתם, כי שאר מצות התורה אינם עושים רושם גופני, אבל אלו שני הדברים, האכילה הגוף, ועו' מהווה הגוף והרושם הזה עומד תמיד. ע"כ לשון פה קדוש זה"ה.

(שני לוחות הברית, שער האותיות אות ק)

***

קדושים תהיו וגו', איש אמו ואביו תיראו (יט ב)

וקשה למה נאמר תהיו, דקדושים 'היו' היה לומר. ושמעתי בשם הרה"ג אב"ד דק"ק מאציוב, דהנה האריז"ל כתב שכל איש מישראל בהכרח צריך להיות קדוש, כי לא ידע וכו' וע"י גלגולים נתקן הכל, ורק מצות כיבוד אב ואם אי אפשר לתקן, דשמא הם צדיקים ולא יגולגלו. וז"ש ד'קדושים תהיו' בעל כרחכם, 'כי קדוש אני' ואתם חלק ממעל, רק אמו ואביו תיראו עכשיו דלזה אין תיקון, עכ"ל ודפח"ח.

(רב פנינים (פרנקפורט דאודר תמ"ב) לרבי מאיר תאומים אבי הפרי מגדים)

***

בצדק תשפוט את עמיתך (יט טו)

בשם הבעש"ט זלה"ה שמעתי, דלמעלה אין דנין את האדם בשום עונש, רק כמעשה דנתן הנביא שבא אל דוד המלך ואמר לו בדרך משל (שמואל ב' יב) ולרש אין כל כי אם כבשה אחת וגו', והשיב דוד המלך כי בן מות הוא, וא"ל נתן הנביא אתה זה הוא האיש.

כן כשרוצים למעלה לדון את האדם על איזה עבירה, מראין לו מן השמים זה העבירה ומעשה זה בסגנון אחר אצל אדם אחר, וזה האדם הוא כועס על חברו ואומר שהוא ראוי שיעלה לו כך וכך, ומה שאמר ודן את חברי, בזה הפסק דנין אותם, כי הוא בעצמו דן את עצמו בלא מתכוון.

וע"כ הוזהירו חז"ל (אבות פ"א מ"ה) הוי דן את כל אדם לכף זכות, כי בהיות שידין את חברו לזכות, לא יפסוק עונש על עצמו ולא ידונו אותו בשום עונש בחייו.

(פרי חיים, אבות פ"ב (לבוש תל"ג) לרבי אברהם חיים מזלאטשוב)

***

לא תקום ולא תטור (יט יח)

במסכת יומא (כג). איתא, כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם, ושמעתי מאחי המנוח החריף מו' אברהם נ"ע ואיני זוכר אם אמרה משמו, דלכאורה מה שאמרו כנחש הוא מיותר.

אמנם כבר אמרו ז"ל (מו"ק יז): כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני, והטעם לזה כי ת"ח העוסק בתורה לשמה שכרו אריכות ימים, כמשו"ל (שבת סג). למימינים בה אורך ימים וכו', לכן היכולת שלו להעניש בענין החיים, והעוסק שלא לשמה שכרו עושר כמשו"ל למשמאילים עושר וכבוד, לכן יכולת שלו להעניש בענין העושר, ושפיר אמרו ז"ל או מיתה או עוני, רק שתלמיד חכם האמיתי הוא העוסק בתורה לשמה.

וזהו שאמרו כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש מיתה לעולם אינו ת"ח בעצם, לפי שעוסק בתורה שלא לשמה.

(בית יעקב אש (פרנקפורט דאודר תקכ"ה) לרבי יעקב אורי שרגא פייבל אב"ד זלטהוא)

***

ואיש אשר ינאף את אשת איש, אשר ינאף את אשת רעהו, מות יומת (כ י)

פירש רש"י ז"ל ועל איזה אשת איש חייבתי לך, אשר ינאף את אשת רעהו פרט וכו'. ואמר א"א הגאון הגדול מו"ה דוב בער זצ"ל אב"ד דק"ק מעזיבוז עפ"י מה דאיתא בילקוט, תורתו של דואג של דופי הוי, דהיה אומר דאשת חייבי מיתות ב"ד אין חייבין עליה משום אשת איש, משום שהבעל חייב מיתה, וא"כ אעפ"י שעדיין לא נהרג הוי כהרוג עכ"ל.

וא"כ נוכל לומר דהתורה באה להורות לנו שלא כדעת דואג, ולכך כתיב ואיש אשר ינאף את אשת איש אשר ינאף את אשת רעהו, רצה לומר שנאף עם אשת איש - שאותו איש נאף עם אשת רעהו וחייב מיתה, מ"מ מות יומת הנואף.

(אוצרות חיים (ויטאמיר תר"ח) לרבי חיים הכהן ראפפורט מאוסטרהא)

***

והבדלתם בין בהמה הטהורה לטמאה, ובין העוף הטמא לטהור. (כ כה)

גבי בהמה הקדים טהורה לטמאה, וגבי עוף הקדים טמא לטהור, וצריך טעמא למילתא. וי"ל עפ"י מה שפירש רש"י, דכאן לא איירי בין טמאה לטהורה, שהרי מובדלין וניכרין הם, אלא בין טהורים לך לטמאים לך, ר"ל בין שנשחט רובה של סימן לנשחט חציה, וכמה בין רובו לחציה מלא שערה.

לפ"י יובן שפיר, דבהמה שאינה ניתרת אלא בשני סימנים, הקדים שיבדיל בין טהורה לטמאה, דאעפ"י שבדק סימן א' והוא טהור, צריך עדיין להבדיל ולבדוק הסימן השני שמא טמא הוא. אבל עוף הניתר בסימן אחד, א"כ אפילו בדק סימן אחד והוא טמא, עדיין צריך לבדוק הסימן השני שמא נשחט רובה והוא טהור, לכן הקדים טמא לטהור.

(חידושים מספר אלחנן (אופיכ"פ תפ"ב) לרבי אלחנן הענלא קירכהאן, חתן הקב הישר)

ולא תגזול (יט יג)

שמעתי בשם מ"ז הגאון [רבי אהרן שמעון שפירא] אב"ד פראג זצ"ל על המדרש (ילקוט רמז תרס) סאה מלאה עונות אינו צועק כי אם גזל.

והוא דהובא במסכת ברכות (כ:): אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבש"ע כתוב בתורתך (דברים י יז) אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד, והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב (במדבר ו כו) ישא ה' פניו אליך, אמר להם וכי לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה (דברים ח י) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך, והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה.

יוצא לנו מזה שעל ידי ברכת המזון נמחלין העונות, אבל ע"י הגזל אין הברכה נחשבת לכלום דבוצע בך ניאץ ה', ועל כן סאה מלאה עונות אינו צועק כי אם גזל. (ראשון מקור חיים (פיורא תנ"ג) לרבי חיים קראכמאל)

הגאון רבי אהרן שמעון שפירא

הגאון רבי אהרן שמעון שפירא ז"ל נולד בפראג לאביו הדיין רבי בנימין וואלף ז"ל, ונכנס בבריתו של א"א על ברכי רבינו המהר"ל ז"ע, ויוספר שהמהר"ל אמר אז שהילד הזה לגדולות נוצר ולאורו ילכו יהודה וישראל.

ברכתו נתקיימה וגדל מאד עד שהחיד"א מתארהו בשם הגדולים איש אלהים קדוש. במשך ארבעים שנה שימש כריש מתיבתא ואב"ד דק"ק פראג, ונודע בשעתו כרבן של כל בני הגולה, אבל סבל רדיפות מהמקנאים ומקנטרים הידועים, ומסרו אותו למלכות וניתן בבית הסוהר, ומרבית חידושי החרמו ונאבדו ע"י אויביו, ועל כן לא נתפרסם כ"כ רום מעלתו כשאר גאוני דורו.

אבל לך נא ראה תוקף קדושתו וחסידותו שהעיד עליו הדיין דק"ק בומסלא הגאון רבי שמואל פורית ז"ל, שסיפרה לו אמו שהיתה אכסניה שלה בבית הג"ד אהרן שמעון שפירא ז"ל כמה שנים כשברחה מרעש המלחמה, וראתה בעיניה שמעולם לא עבר עליו חצות לילה בשינה,

רק ישב על הקרקע והיה מקונן ומתאוונ על החורבן בבכיה גדולה, ואח"כ התפלל על בניו ובנותיו ועל כל בני משפחתו, ועל כל אחד ואחד ממשפחתו היה מתפלל עליו ומזכיר שמו בפירוש, ואח"כ היה מתפלל על הקהילה פראג ואח"כ על כל כלל ישראל, ואז עמד והדליק את הנר ולמד הלכה ותוס' פוסקים ותשובות. וכשנפטר לבית עולמו ונשאו את ארונו מביתו לבית החיים, ראו על ביתו קשת בענן כמו שהיה נראה אצל רשב"י כדאיתא בזוהר עכ"ד.

